

կարգութեամբ մեր քաղաքի միակ նշանաւոր
հարստան էր: Նրան թագեցին փառաւոր կերպով
կայաց հասարակական կամ ազգին ինչ պատ-
կանքի ժամանակ ոչինչ չեն տրել ազգի համար
և իրանց գանձից չեն ուզում գնել իրանց մա-
կից յետոյ մի շնորհ գումար գցել ազգային գան-
ձարանի մէջ, որ և իցէ բարեգործական ազգի
համար:

Միւս լուսւմ ենք գտնականք, որովհետեւ ըս-
տաքին կայաց երկուսու ուսումնարանները դա-
մական կողմանէ անտարբեր գրութեան մէջ են:
Այս խտրելը կրկնուած են միայն այն պարտե-
ներէ, որոնց մեծքին գտնուած են յիշեալ ու-
սումնարանների արդիւնաւորութեան ազգիւ-
ններ: Եւ այս, ընդհանրապէս, մենք տեսնում
ենք, որ բաւական ազգաւորած պէտք է լինեն,
որովհետեւ ուսումնարաններ թիւը նեղահոգ աւելա-
նում է: Այս օրերին բազմ ունեցանք տեսնելու
մի նորակ ուսուցչի, զաւելմանում եղած ձե-
մարանի ստորին դաստան աշակերտներից մէկն
է: Աւարելեանց ազգանունով:

Մի թիւին հայացք գցենք այս դպրոցների
փառ Ունեն երկու կրթութեան քանակայ, որոնք
ժողովրդեան տէր լինելով, շատ անգամ բացա-
կայ են լինում կրթաներից և աշակերտով գրկու-
մ են խեղճ սաները ուսումնից: Հայաց լեզուի ու-
սուցիչն էլ ուրիշ անկ մասնաւոր գաս ունենա-
լով, աշակերտներին թողնում է մի աստիճա-
կազ աշակերտի հակոգութեան ներքոյ և ինքը
գնում է ուրիշ անկ գասեր ստուգ: Վարձու-
մի մի անգամ արկին լինելով, սովորեցնում է
աշակերտութեան միայն մեծագործութիւն: Ար-
քան երբէք չէր կարող տեսնել առաւանները մա-
մանակին գաստան մանկին, միշտ մամը 10-ին
կամ 11-ին պէտք է չնորէ բերի: Շատ անգամ
ուսուցիչները շարաքներով բացակայ են լինում,
բայց ով է այս բաների փառ ուղարկութիւն
գրքերը: Թեմական տեսուչը տարներ է անց-
նում, որ չէ այցելում, եթէ գալիս է այն էլ մէկ
ժամ կամ երկու ժամ: Ուսուցիչներն էլ, կարծիք
չը կայ, որ միմեանց կը պահանջեն, չը գրելով
տեսիլք տուած մատենի մէջ իրանց բացակա-
յութեան մասին: Հարգարարներն էլ ձեռն համար
են միայն, տարներով ուսումնարանների պա-
տով էլ չեն անցնի, ուր մնայ որ նրանք ուսում-
նարան մանկին:

Ամբողջ մայիս ու կէս աւելի է, որ թատրոնը
փակ է և բնէն էլ քանդած: Թատրոնի բնական
բոլոր պատրաստութիւնները թէ ղեկորացիանե-
րը, թէ բնմի տախտակները և թէ ուրիշ իրե-
ղները՝ գերասաններից մէկը իրան տեղակա-
նութիւն համարելով, գործ է գնում իր պիտոյը:
Ներքին համար, չը կանխաւոր մասը ստը և միւս
ընկերներին: Ինչ գիտաւորութեամբ է պահում
իրան տանը, թող պատասխանէ:

Եւր են տարանել, իրր թէ՛ Նուկրիան (որ
քաղաքաւան է Սեդակի) գիւղի բնակիչները
չը կանխաւոր Սարգիս քանակայ Տէր-Ամա-
նեանցին, խաւք են տուել իրար կամ ազգն ու
հասար փոխել, կամ մնալ տանն քանակայի:
Բոլոր հանգամանքը և գործի եղելութիւնը ինձ
թա՛ յայտնի լինելով, կարող եմ աւել որ այդ
լուրը կատարեալ գրգռութիւն է, խզմանա-
րէց գուր և ամենամեծ ստալ է:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուսու լրագրները հաղորդում են, որ ուսուց
համալսարանները կը վերանորոգվեն: Կուրսերի
հարցաքննութիւնները վերցրած կը լինեն և պա-
տով կը լինեն միմայն վերջնական հարցա-
քննութիւնները:

Ս. Պետերբուրգի համալսարանի թէկտորը յայտ-
նել է, որ ուսումնարանները իրաւունք ունեն ընտ-
րել իրանց միջին ներկայացուցիչներ (ստորջնա-
ներ), որոնց պաշտօնը կը լինի միջնորդներ լի-
նել համալսարանական վարչութեան և ուսումնա-
րանի մեծամասնութեան շահերի մէջ: Ստորջնա-
ներ ուսումնարաններից իրաւունք կունենան կազմել
ժողովներ թէկտորի համաձայնութեամբ:

Շուտով գալու է Ս. Պետերբուրգ պարտից Շա-
նի ղեկավարը, որ պիտի ներկայացնի թագաւոր
կայսրին մի շնորհաւորական նամակ Շախի կող-
մից:

Պ. Հանկելիկի խնդրում է մեզ յայտնել, որ
ապրիլի 6-ին Նա կարգաւոր է Արթուրու թա-
րանում մի հրապարակական գաստիտութիւն ֆը-
րանսերէն լեզուով նետեալ պրոգրամայով: Վեր-
նից կուլումը աշխարհիս մէջ: Կանանց երա-
խիս հասարակական համակարգութեան մէջ:—
Բարձր հասարակութեան կանայք:—Վրականու-
թեանն ու գիտութեանը նուիրած կանայք:—
Կինը Ամերիկայում և նրա փոփոխութեանը
նոր պատմութեան մէջ:—Հայ կանայք, նրանց
բարձր ու վարժարի մարտիկներ և բնա-
նական արժանաւորութիւնը:—Կնո՛ղ պարտա-
ւորութիւնը: Կնո՛ղ գրութեան պայմանները հաս-
րակութեան մէջ:—Կնո՛ղ հասարակական և արե-
անական գրութեան բարեփոխման գասում է մի
անհրաժեշտ պահանջ:

—

Կիրակի, մարտի 22-ին թիֆլիսի ժողովարանի
գահինում կայացաւ մեր փոխադարձ կրկնորդի
ընկերութեան ընդհանուր ժողովը: Նիստը ազ-
մալի էր: Նախագահում էր պ. Անտոն Կարգա-
նով: Նախաւայելք ընդունվեցաւ, բայց նոր գի-
րկերտրի ընտրութիւնը դեռ չը կայացաւ և այդ
պատճառով նիստի շարունակութիւնը յետաձգ-
վեց միւս կիրակի, մարտի 29-ին: Բանկի վար-
չութեանը ընդդիմացողական կատակցութիւնը
գրագիտից ընդհանուր ժողովը երկու պարտնե-
րի, այն է պ. Եփրեմեանի և պ. Մանասէրջանի
անվերջանալի տանտարանութեամբ:

—

Ինչպէս յայտնի է ֆիլիսոփայական ֆետա-
կար միջնաւը շատ է տարածված Ֆրանսիայում և
ամբողջ Եւրոպայում: Այժմ զայն են մեզ մաս
Ֆրանսիայի այգեպաններ, որոնք բերում են ի-
րանց նեալ գանձանք տանկեր և յայտն իրանց
արժանանքով և նպով: Արդեա՞ք Ֆրանսիայից բե-
րած այդ տանկերը նպով, չեն կարող պարտա-
կել ֆիլիսոփայի սաղմերը: Պէտք է զգոյշ լինել:

—

Ասում են որ Սուխոմի մէջ ֆիլիսոփայական ար-
ղեն սկսեց երեւալ:

—

Գարնակ խնդրում ենք մեր գաստական թըզ-
թակիչներին, որքան ճար է, ուղարկել մեզ
փոքրիկ լուրեր և թղթակցութիւնների մէջ առա-
ւարակ թաւակնանալ փաստերի հաղորդելով:
Իսկ երկար ու քարակ գաստգութիւններով լը-
րած աւաղին համակները մենք առհասարակ զը-
մաւարանում ենք տալի: Խմբագրութեան մէջ նի-
թերի առաւարակն պատճառով: Ամենալու-
թղթակցութիւնները նրանք են լինում, որոնք
ամբողջութեամբ բազմացած են լինում լուրերից:

—

Նիկոլայ Բարիշտայնից յետոյ ուսուց երաժ-
շտական աշխարհը գարնակ մի մեծ կորուստ
կրեց: Մարտի 14-ին, վախճանվեցաւ Ս. Պետեր-
բուրգում ուսու յայտնի երաժիշտ Մոգէլա Մու-
սորգանի, (Բորիս Գոգուով) սպէրայի ներշնա-
կը: Նա մեծաւ նշանականքի մէջ:

—

Այս օրերս վախճանվեցաւ Ս. Պետերբուրգի
համալսարանի զօրգոյայի (կնեզանտարանութեան)
պրոֆէսոր Կէպլեր:

—

«НОВОСТИ» լրագիրը հաղորդում է որ ժողային
միմիտարութեան մէջ ազատում են մեծ փոփո-
խութիւնների:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԹԻՒՐԻՒՆ

Քե. յանրի* ընկերութեանը հաղորդում են
Կ. Պոլսից հետեւալը: Մարտի 12-ին Նա-
նոգիւմ գնապանների խորհուրդը թիւրք
հաստարմատարներին հետ չը կայացաւ,
որովհետեւ սահմանագծի քարտեզը դեռ ևս
պատրաստ չէր: Հաստատ աղբիւրներից հա-
ղորդում են, որ գնապանները, թիւրք
հաստարմատարների ցոյց տուած նոր սահ-
մանագիծը անորոշ համարելով, խնդրեցին
Բ. Գանից, որ Նա պարզ որոշէ նոր սահ-
մանագիծը: Ռուսաց, անգլիական և իտա-
լական գնապանները նոր սահմանագիծը
անբաւականացուցիչ համարելով, յայտ-

նեցին, որ նրանք նոր հրահանգներ կը խըն-
դրեն իրանց կատարութիւններից: Միւս
գնապանները յայտնել են, որ բանակցութիւն-
ների աջողութեան համար անհրաժեշտ է
բոլոր գնապանների կատարեալ համաձայնու-
թիւնը: Եթէ այժմեան բանակցութիւնները
աջող հետեւանքներ չեն ունենայ, գնապան-
ները իրանք կորոշեն նոր սահմանագիծ և
կատարեցին իրանց պետութիւններին՝ ստի-
պել Բուխարստանին ընդունել նրան և այդ-
պիսով վերջացնել յոյն-թիւրքական հարցը:
Եթէ Բուխարստանը կը համաձայնի, այդ
գիծը կատարեցիկ նշնագիւս և Թիւրքիային
Նորբուսմ թիւրքաց հաստարմատարները
ցոյց տալին գնապաններին թէստալայի այն
մասերը, որ Բ. Գուրը պատրաստ է աւա-
լ Բուխարստանին: Եւանիւս, Մեթոգոփ և Պրե-
փեպայի մասին նրանք գրականապէս յայտ-
նեցին, որ այդ տեղերը անխորիւն է գի-
շանել:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—Բերլինի և Լոսնի պոլիցիական վարչութիւն-
ները իրանց արած խուզարկութիւններից հաճո-
գիցան որ մի և նոյն օրը, մարտի 1-ին, երբ կա-
տարվեց Ս. Պետերբուրգի եղեւնագործութիւնը,
պէտք է կատարվին և երկու ուրիշ եղեւնա-
գործութիւններ. մինը Բերլինում գերմանական
կայսր Վիլհելմի գէմ, միւսը Լոսնում իտալա-
կան թագաւոր Սարդարի գէմ: Բայց այդ երկու
եղեւնագործութիւնները չափովեցան:

—Հոսնի խաղաղական լրագրները հաղորդում
են, որ Գարիբալդի փառնաւոր կերպով նի-
ւանց է:

—Սուլթան Արգու-Համիդ ուղարկեց թագա-
ւոր կայսր Ալեքսանդր Ալեքսանդրովիչին ցա-
ւակցութեան մի նետագիր, մի և նոյն ժամա-
նակ և շնորհաւորելով կայսրի գահակալութիւնը:
Կայսրը շնորհակալութեան նետագրով պատա-
խանեց Սուլթանին:

—Է. Պոլսից նետագրում են որ Թիւրքիան
առաւարկում է Բուխարստանին կրիս կղզին թէ-
սալայի մի մասի նեա, կամ գրեթէ ամբողջ թէ-
սալայի նաւանցը, առանց կրիս կղզու: Առա-
ջին առաւարկութեանը գնապանները աւելի են
համակում, բայց Գուլեմից, որ աւելի նակում
է գէղի երկրորդ առաւարկութիւնը, պահանջե-
լով որ թէստալային աւելացնի և Պրեփեպա:

—Մարդիկցի նետագրում են Փարիզի լրագր-
ներին, որ այս օրերս Մարիզիի Գլուստայի
պալատի մաս գանձվեցաւ մի նախնայ ուսմը, որ
խկոյն յանձնվեցաւ պոլիցիային:

—Պարտագալիայում հանրագիտական կատակ-
ցութիւնը աւելի և աւելի նշանակութիւն է ըս-
տանում: Նորբուսմ միմիտարութիւնը հրաժա-
րական տուեց: Մի և նոյն ժամանակ Լիտա-
րանից նետագրում են, որ թագաւորը ստիպե-
ցաւ ընդունել իր պալատում առաւարկական
այլ և այլ հրապարակական ժող-ժեների պատգա-
մաւորներին:

—Բուխարստանից նետագրում են, որ գաստա-
րիւնների միմիտար Եւստա հրաժարական տուեց
իր պալատից: Բուխարստան ազգային ժողովի մէջ
Մայգրանկու պատգամաւորը հարց տաւար-
կեց միմիտար-նախագահին թէ ինչ միջոցներ պի-
տի գործ գնի բուխարստան կատարութիւնը
աւանտագրական միտղիտութիւնը պաշտպանե-
լու: Համար այնպիսի անձնութիւնի գործադ-
րութիւնների գէմ, ինչպէս Պետարուս եղեւնա-
գործը կամ Եստայի մէջ այժմ կազմակերպված
նիկիտատական գաշնակցութեան գէմ, որ իր
յարարութիւնները պահպանում է և ուսումնի-
նիկիտաների նեա: Առաջին միմիտար Բուխարստան
պատասխանեց որ Նա կարող է փաստացին ազ-
գային ժողովը թէ Բուխարստանում չը կան ձեռ-
աւաններ խախտել եղած պիտական կարգը, և
այդ կողմից երկիւզը անհիմն է: Բայց երբ կա-
ռաւարկութիւնը կը նկատի թէ պիտական
հանգամանքները վտանգ է սպառնում, այն ժա-
մանակ միայն Նա կը սկսի գործ գնել ձեռք մի-
ջոցներ, թէ և այդ գիպուածութիւն էլ մեծանալու չի
լինի բուխարստան մամուլի պատասխանը:

Խ Ա Ռ Ն Լ ՈՒՐ ԵՐ

«Gambinus» լրագիրը նկատում է, որ գարե-
լուրը պէտք է պահեն քարեայ ամաններում և
ոչ թէ շիշերում, որովհետեւ քաղցածքի փորձե-
րից երեւում է, որ այն գարեջուրը, որ գտնու-
մ է թափանցիկ շիշերում, մի քանի ժամանակ
ենթարկվելով լուսի ներգործութեան՝ անպիտա-
նանում է և ստանում է անհանալ համ:

Վեոսան, որ ներկայ երեկի երաժիշաններից
մէկն է, արդեն վաղուց տեղափոխվել է Ալմիր
իր առողջութիւնը վերականգնելու համար: Նա
այժմ Լուիսիի համար մի նոր կոնցերտ է գը-
րել:

Ֆրանսիայի բուսարան Լուսար ճանապարհոր-
դելով Ալբրիտ, ազգային բուսաւորութեան նա-
խարարին տեղեկութիւն է տուել, որ Նա Սու-
գանում գտել է մի տանկ արժանապատու, որի
պտուղները իրանց գերազանց հաշակով, կարող
են օգնել գինեգործութեան. այդ տանկը կարե-
լի է տեղափոխել Ֆրանսիա ինչպէս կարտաքիւ
և կը ստը (անխելի մեծ քանակութեամբ) պը-
տուղներ: Բայանի բան է, որ այդ գիւտը մեծ
ազգայ է խոտանում գինեգործութեան նա-
մար:

Տարիւնում գտել են մի փայլուն քաղաղութիւն,
որը խառնելով ապարանական ներկի նեա,
տաղած էրբը փայլում են մթութեան մէջ, այն-
պէս որ այդ կերպ ազգած գիւրը կամ լրագիրը
կարելի է կարող պատանց լրագրերի կամ մամի
պնդութեան: Ասում են որ Տարիւնում շուտով
կը հրատարակվի մի ամենաբնայ լրագիր, որ կը
տալի այդ նոր գտած փայլող ներկով:

Յրաւարկելուց պահպանելու համար խաղաղի
ազգիները, հարկաւոր է նետեալ միջոցը գործ
գնել: Նախանքեր անին խաղաղի որթերի մէջ
ցանել չաղգամ, որը ստաթիկ ցրանքի ժամանակ
բուծում է այնքան, որ ընդունակ է լինում
պաշտպանելու որթերին ջրաւարկելուց: Երբոր
եղանակը սկսի առքանալ, այդ բոյսը նոյնից
խլվում է: Թեպէտ սկզբում խաղաղի որթերը մի-
փոքր գանդաղանում են անել չաղգամի բուսնե-
լով, բայց երբոր չաղգամը գուրս է խլվում նո-
յնից, որթը նոր ուժով է անում: Այս միջոցը
թանց չէ կարելի նաւել, քանի որ նոյնից գուրս
խլված չաղգամը կարող է կնեղանալու համար
կերակուր լինել: Բայց գորանից նկատվում է,
որ այդ կերպով ջրոյց պահպանած որթերը բու-
լորովին չեն ենթարկում ֆետակար միջամտելի
ներգործութեան: Եթէ վերադառնալ միջոցում չի
կարելի որոնել որթերի ապաւովութիւնը ֆիլի-
սերս միմիտար սննդանոց ներգործութիւնից:

ՄԵՄԱԿԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՆԵՏ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 23 մարտի Այսօր
խորհուրդի անգամները 25 մարգ ներկա-
յացան թագաւոր կայսրին խորհուրդը
հաստատեց կատարանների տակաւն ջինսա-
տանի և Եւրոպայի յարարերութիւնները
լարվել են: Պայքը ընդունեց ուսուց հա-
ւատարմատարներին և յայտնեց, որ Ռու-
սաստանի և վաթիկանի մէջ չուսով հաս-
տատ համաձայնութիւն կը կայանայ:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 23 մարտի: Պետական
բանկի 5% տոկոսի առաջին շրջանի ար-
ժէ 96 ռ. 50 կ., երկրորդ 93 ռ. 37 կ.,
երրորդ 93 ռ. 87 կ., չորրորդ 93 ռ. 25 կ.,
ներքին 5% տոկոսի փոխառութեան տոմ-
սակը արժէ 224 ռ. 55 կ., երկրորդ 217
ռ. 5 կ., արեւելեան առաջին փոխառութեան
տոմսակը արժէ 92 ռ. 50 կ., երկրորդ 92
ռ. 62 կ., երրորդ 92 ռ. 62 կ., սակի 7 ռ.
93 կ.: Ռուսաց 1 յուրը Լոնդոնի փրա ար-
ժէ 24,75 պէնս, ուսուց 100 ռ. Համ-
բուրգի փրա արժէ 211 մարկ, փարիզի փրա
261 ֆրանկ 75 անտիւմ: Վերջայի արամա-
ղրութիւնը հանգիստ է:

Խորագիր—Կատարելուց ԳԵՐԳՈՐ ԱՐՄԵՐՆԵՆԻ